

Kleine knagers op de kinderboerderij

> Birgit van der Laan

Kleine knagers zijn op vrijwel elke kinderboerderij te vinden. Niet alleen de cavia, maar ook muizen, ratten en andere knagertjes worden veel gehouden. Maar hoe geschikt zijn deze knaagdieren eigenlijk en welke dieren hebben een meerwaarde voor de kinderboerderij?

Bij elk diersoort dat op de kinderboerderij gehouden wordt, kunt u zich afvragen "Waarom houden wij dit dier?" en "Wat is de meerwaarde voor het publiek?" Sommige dieren zijn leuk om 'te laten zien', maar als een dier de hele dag slaapt en pas 's avonds na sluitingstijd actief wordt, kunt u zich natuurlijk afvragen of het wel zo zinvol is om deze dieren te houden.

Educatie en lessen

Educatie is het toverwoord op de kinderboerderij. Kinderen komen naar de kinderboerderij om (al dan niet bewust) iets te leren over de dieren. Dit kan actief zijn, bijvoorbeeld in lessen, maar ook passief, bijvoorbeeld door contact te maken met een dier.

De leukste lessen zijn natuurlijk de lessen waarin een kind een dier daadwerkelijk kan zien en misschien zelfs (veilig) kan oppakken en aaien. Cavia's en ratten zijn hier vaak erg geschikt voor. Dat zijn rustige en sociale dieren (mits ze voldoende in handen komen). Andere knagers, zoals gerbils, degoe's en muizen zijn vaak te snel en beweeglijk voor kinderhandjes. Hamsters zijn echte nachtdieren die het vaak niet fijn vinden om overdag wakker gemaakt te worden.

Knuffelgehalte

Als een knaagdier gehouden wordt voor het contact met kinderen, dan is het belangrijk dat het rustige dieren zijn die niet in paniek raken als ze in handen komen. Elk knaagdier is een prooidier en van nature

schuw. Met name ratten en cavia's kunnen heel goed tam gemaakt worden en ingezet voor het contact met kinderen.

Kijkdieren

Houdt u als kinderboerderij knaagdieren om "naar te kijken"? Zorg er dan voor dat u de verblijven ook aantrekkelijk inricht met voldoende verrijking voor de dieren. Een aquarium met een hoop zaagsel, een voerbak en een bobbel waar mogelijk een gerbil ligt te slapen, is niet echt aantrekkelijk voor het publiek. Hiernaast zijn een paar leuke voorbeelden te vinden van kinderboerderijen.

Diversiteit en verzorging

Bezoekers vinden het vaak leuk en interessant om knagers te zien, maar houdt het beperkt. Twee verblijven met hamsters is leuk, maar meer hamsters is geen echte meerwaarde voor het publiek. U kunt beter één mooi verblijf met één soort knagers hebben dan 10 aquaria met slapende goudhamsters. Bovendien is het minder arbeidsintensief in de verzorging als u zich bewust beperkt. En houdt u meerdere knagers van een soort? Kies dan voor verschillende "uitvoeringen", zoals andere kleuren of vachten. Bezoekers vinden het leuk om verschillen te kunnen zien.

Voorbeelden uit de praktijk

Op veel kinderboerderijen, maar ook in dierentuinen, zijn de **caviadorpen** te vinden. Een stukje grond (binnen of buiten), een laag hekje (niet te laag, want dan stappen bezoekers te makkelijk het dorp binnen) en een aantal leuke huisjes: een caviadorp is snel gemaakt. Op de foto hiernaast (Tierzoo Hannover) is een groot, gesloten huisje te vinden waarin de jonge cavia's gehouden worden. Zij worden op die manier beschermd tegen roofdieren. Ook 's avonds worden cavia's vaak om die reden naar binnen gehaald.

Op de tweede foto is een binnendorp te zien. Hierbij is de bak zo hoog dat staande kinderen, maar ook rolstoelgebruikers, de cavia's en konijnen kunnen zien en aaien. Zulke verblijven zijn onder andere te zien bij kinderboerderij de Hagerhof in Venlo en De Hoeve in Heeze (foto).

Een **rattendoolhof** met buizen is natuurlijk ook erg leuk op de kinderboerderij. Bij Duinboerderij de Willemsheuve in Monster hebben ze een rattenverblijf gemaakt van een container en via een buizenstelsel van gaas (zie foto) lopen de ratten boven de hoofden van de bezoekers. Hierbij is wel de goot onder de gazen buizen essentieel, omdat ratten niet zindelijk zijn. Om die reden is bij Speelboerderij de Elsenhove gekozen voor dichte buizen (zie foto 4). Bij dit verblijf is een stoppenkast nagemaakt en kunnen bezoekers in het nachthok van de ratten gluren.

Ook voor gerbils kunnen mooie, woestijnachtige verblijven gemaakt worden. Gerbils zijn vrij actieve dieren die graag graven en minder snel en sterk ruiken dan ratten en muizen. Ze hoeven ook minder vaak verschoond te worden. Muizen daarentegen hebben het voordeel dat het echte groepsdieren zijn en vrijwel probleemloos in grote groepen gehouden kunnen worden (zorg er wel altijd voor dat u alleen vrouwtjes houdt!). Ze zijn een stuk kleiner dan gerbils en door de kinderen kunnen hele leuke verblijven ingericht worden met takken en andere dingen uit de natuur.

Kinderboerderij Doniastate in Stiens heeft ervoor gekozen om de "nachtbrakers" onder de knaagdieren in een iets donkerdere ruimte te huisvesten en juist na sluitingstijd het licht aan te doen. Hierdoor zijn de knagers juist actief op het moment dat de bezoekers komen kijken.

Andere knaagdieren op de kinderboerderij zijn degoe's, chinchilla's en eekhoorns. Dit zijn echte kijkdieren waar aantrekkelijke en ruime verblijven voor ingericht kunnen worden. Dit zijn wel dieren waarbij meer gevraagd wordt over specifieke kennis van deze soorten. Heeft u deze ruimte en/of kennis niet? Beperk u dan tot de knagers die een echte meerwaarde zijn voor uw kinderboerderij en bezoekers!

